

**Рада з питань дослідження методів та тенденцій
у відмиванні доходів, одержаних злочинним шляхом,
і фінансуванні тероризму**

ПРОТОКОЛ ЗАСІДАННЯ № 15

27 жовтня 2014р.

Головував: перший заступник Голови Державної служби фінансового моніторингу України Ковальчук Андрій Трохимович

Члени Ради: представники заінтересованих державних та правоохоронних органів, саморегулівних організацій за списком, що додається.

До питань Порядку денного

Перше питання

Вступне слово.

Доповідач: перший заступник Голови Держфінмоніторингу – Ковальчук Андрій Трохимович.

Ковальчук А.Т. зазначив, що 14 жовтня 2014 року Верховною Радою України ухвалено у другому читанні та в цілому Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» (реєстр. № 5067). Закон спрямований на виконання Україною взятих на себе зобов'язань по імплементації в національне законодавство Стандартів FATF та домовленостей в рамках угоди «стенд-бай» (SBA) з Міжнародним валютним фондом, а також підтверджує Європейський вибір розвитку нашої держави.

Наразі, Держфінмоніторингом продовжується активна робота стосовно розслідування фактів відмивання коштів, одержаних від корупційних діянь, розкрадання та привласнення державних коштів та майна колишнім Президентом України Януковичем В.Ф., його близькими, посадовцями

колишнього Уряду країни та пов'язаними з ними особами, а також щодо осіб, причетних до організації умисного масового вбивства людей та сепаратистської діяльності на території України.

Держфінмоніторингом станом на 28.10.2014 заблоковано кошти на рахунках юридичних та фізичних осіб на суму 1,72 млрд. грн., 190,95 млн. дол. США, 3,12 млн. євро та 0,41 млн. рос. рублів, дорогоцінних металів (золота та срібла) вартістю 2,95 млн. грн., а також цінні папери вартістю 2,55 млрд. грн. та 1,02 млрд. дол. США.

Окрема увага приділяється пошуку вищезазначених активів за кордоном. Так, Держфінмоніторингом направлено запити до підрозділів фінансових розвідок 135 країн світу з метою встановлення та подальшого блокування банківських рахунків, корпоративних прав, цінних паперів та інших прав вимог, рухомого, нерухомого майна та інших активів за кордоном.

В Держфінмоніторингу 1 жовтня 2014 року відбулась зустріч представників Держфінмоніторингу з Делегацією Міністерства фінансів США та Міністерства юстиції США на чолі з Заступником Директора Служби контролю за іноземними активами Міністерства фінансів США Грегорі Гат'янісом (Gregory Gatjanis).

На зустрічі обговорено широке коло питань щодо міжнародної співпраці у сфері боротьби з відмиванням злочинних доходів та фінансуванням тероризму та співробітництва стосовно застосування санкцій до осіб, що підтримують і фінансують тероризм в Україні.

Сторони обмінялися досвідом щодо формування переліків осіб, що пов'язані з тероризмом та стосовно яких застосовані міжнародні санкції, у тому числі списку OFAC, що формується Міністерством фінансів США.

За підсумками зустрічі домовлено про продовження діалогу та спільну практичну роботу між Держфінмоніторингом, Міністерством фінансів США та Міністерством юстиції США з актуальних питань боротьби з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму.

17 жовтня поточного року у м. Цюріх, Швейцарська Конфедерація, відбулася робоча зустріч підрозділів фінансових розвідок щодо розслідування справ з повернення активів колишніх високопосадовців, участь у якій взяла делегація Державної служби фінансового моніторингу України.

Зазначений захід є надзвичайно важливим для України і є наступним важливим кроком після Конференції «Український форум з питань повернення активів», що відбувся у період з 29 по 30 квітня 2014 року в м. Лондон, Великобританія.

Під час зустрічі обговорено питання, пов'язані з пошуком та блокуванням європейськими країнами злочинних активів колишніх високопосадовців та їх оточення.

Друге питання

Розгляд узагальненої інформації щодо приведення національного законодавства до нових Стандартів FATF.

Доповідач: представник Держфінмоніторингу (начальник Юридичного управління – Гаєвський Ігор Миколайович).

Повідомив присутнім основні положення прийнятого Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» (реєстр. № 5067). Законом, зокрема:

1. Запроваджено термін кінцевий бенефіціарний власник (контролер) (пункт 20 частини першої статті 1 Закону).

2. Введено в законодавство поняття «фінансування розповсюдження зброї масового знищення» та розроблено механізми реагування на Резолюції Ради Безпеки ООН щодо запобігання, протидії та боротьби з розповсюдженням зброї масового знищення та його фінансуванням (формування відповідного списку осіб та ін.) (пункт 49 частини першої статті 1 Закону)

3. Вдосконалено визначення «фінансування тероризму» (пункт 50 частини першої статті 1 Закону).

4. Визначено поняття, а також процедуру проведення національної оцінки ризиків (пункт 24 частини першої статті 1, стаття 21 Закону).

5. Унормовано питання координації діяльності Держфінмоніторингу, правоохоронних органів та інших компетентних органів щодо протидії фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення (пункти 13, 14 частини першої статті 18 Закону).

6. Вдосконалено процедуру моніторингу за діяльністю неприбуткових організацій з метою зменшення ризиків їх використання для відмивання коштів та фінансування тероризму (частина шоста статті 6 Закону).

7. Чітко регламентовано обов'язок суб'єкта первинного фінансового моніторингу щодо припинення ділових відносин з клієнтом у разі неможливості здійснення ідентифікації його бенефіціарних власників, а також регламентовано процедуру вивчення фінансової діяльності клієнтів (частина перша статті 10, пункт 5 частини першої статті 1, пункт 2 частини другої статті 6 Закону).

8. Вдосконалено вимоги щодо збереження даних (пункт 15 частини другої статті 6 Закону).

9. Удосконалено процедури фінансового моніторингу операцій з векселями (пункт 10 частини першої статті 15 Закону).

10. Передбачена можливість внесення змін до процедур ідентифікації, зокрема в частині, визначення права фінансових установ доручати третім

особам здійснювати ідентифікацію та вивчення діяльності клієнта (частина п'ята статті 9 Закону).

11. Запроваджені вимоги щодо впровадження програм з протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму на рівні фінансових груп (частина перша статті 6 Закону).

12. Унормована процедура подання суб'єктами первинного фінансового моніторингу до Держфінмоніторингу інформації про свої підозри пов'язані з діяльністю осіб або їх активами, якщо є підстави вважати, що вони носять кримінальний характер (підпункт «б» пункту 6 частини другої статті 6 Закону).

13. Зняті обмеження щодо порогової суми операції для здійснення заходів з фінансового моніторингу нотаріусами та суб'єктами підприємницької діяльності, які надають посередницькі послуги під час здійснення операцій з купівлі-продажу нерухомого майна (частина друга статті 8 Закону).

14. Як суб'єкти первинного фінансового моніторингу виключені фізичні особи - підприємці та юридичні особи, які проводять фінансові операції з товарами (виконують роботи, надають послуги) за готівку на суму, що дорівнює чи перевищує 150000 гривень або дорівнює чи перевищує суму в іноземній валюті, еквівалентній 150000 гривень.

15. Удосконалені процедури застосування санкцій за порушення вимог законодавства, що регулює діяльність у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом (статті 24 - 26 Закону).

16. Запроваджена можливість визнання санкційних списків ЄС та США (пункт 22 частини першої статті 1, частина сьома статті 17 Закону).

17. Збільшені строки «заморозки» (без рішення суду) фінансових операцій спрямованих на фінансування тероризму з 14-ти до 30-ти робочих днів (частина п'ята статті 17 Закону).

18. Запроваджено нову процедуру моніторингу за фінансовими операціями національних публічних діячів (пункт 25 частини першої статті 1, пункт 2 частини п'ятої та частина четверта статті 6 Закону).

Заслухавши та обговоривши вищезазначену інформацію, вирішено:

2.1. Рекомендувати суб'єктам державного фінансового моніторингу забезпечити приведення нормативно-правових актів у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом у відповідність до Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму та фінансуванню зброї масового знищення», протягом трьох місяців з дати набрання чинності Закону.

Третє питання

Підготовка та обговорення пропозицій щодо внесення змін до профільного законодавства України, що регулює порядок надання інформації з обмеженим доступом.

Доповідачі: представник Держфінмоніторингу (начальник Юридичного управління – Гаєвський Ігор Миколайович), представник ДФС (заступник директора Департаменту боротьби з відмиванням доходів, одержаних злочинним шляхом – Маліченко Ольга Ахгалієвна),

Гаєвський І.М. повідомив, що Законом України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» (реєстр. № 5067) введено поняття таємниці фінансового моніторингу, а саме: це інформація, отримана під час здійснення державного фінансового моніторингу спеціально уповноваженим органом, а саме інформація про фінансові операції та їх учасників, додаткова інформація, інша інформація, що може бути пов'язана з підозрою у легалізації (відмиванні) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванні тероризму чи фінансуванні розповсюдження зброї масового знищення та/або іншими незаконними фінансовими операціями.

Заслухавши та обговоривши вищезазначену інформацію, вирішено:

3.1. Інформацію щодо внесення змін до профільного законодавства України, що регулює порядок надання інформації з обмеженим доступом, взяти до відома.

Четверте питання

Підготовка та обговорення пропозицій щодо внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексу України.

Доповідач: представник ДФС (заступник директора Департаменту боротьби з відмиванням доходів, одержаних злочинним шляхом – Маліченко Ольга Ахгалієвна), представник Держфінмоніторингу (начальник Юридичного управління – Гаєвський Ігор Миколайович).

Виступаючі зазначили, що Законом України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» внесено відповідні зміни до Кримінального процесуального кодексу України в частині доповнення його положенням щодо досудового розслідування у провадженнях із легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, без попереднього або одночасного притягнення особи до кримінальної відповідальності за вчинення суспільно небезпечного протиправного діяння, що передувало легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом.

Крім того, у кримінальних провадженнях щодо злочинів, передбачених статтями 209 і 209¹ Кримінального кодексу України, досудове розслідування

здійснюється слідчим того органу, який розпочав досудове розслідування або до підслідності якого відноситься суспільно небезпечне протиправне діяння, що передувало легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом.

Заслухавши та обговоривши вищезазначену інформацію, вирішено:

4.1. Інформацію щодо внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексу України, взяти до відома.

П'яте питання

Аналіз ефективності застосування норм Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реалізації державної антикорупційної політики», визначення проблемних питань, які виникають під час його виконання, розробка пропозицій законодавчого, фінансового, контрольного і організаційного характеру щодо їх вирішення.

Доповідач: представник Мін'юсту (начальник відділу взаємодії з державними органами, міжнародними організаціями та громадськістю – Шапка Богдан Володимирович).

Повідомив про прийнятті Верховною Радою України 14 жовтня 2014 року закони щодо боротьби з корупцією – «Про Національне антикорупційне бюро України», «Про запобігання корупції», «Про засади антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014-2017 роки» та «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо визначення кінцевих вигодоодержувачів юридичних осіб та публічних діячів».

Зокрема, прийнятий Закон України «Про Національне антикорупційне бюро України» передбачає створення спеціального державного правоохоронного органу, завданням якого є протидія кримінальним корупційним правопорушенням, вчиненим вищими посадовими особами, які становлять загрозу національній безпеці.

Закон України «Про запобігання корупції» передбачає комплексне реформування системи протидії корупції у відповідності до міжнародних стандартів та успішних практик іноземних держав. Зокрема, передбачається створення Національної комісії з питань запобігання корупції.

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо визначення кінцевих вигодоодержувачів юридичних осіб та публічних діячів» встановлює механізм виявлення фізичної особи – кінцевого вигодоодержувача юридичних осіб, а також вільного доступу до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно.

Закон України «Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014-2017 роки» передбачає визначення комплексу першочергових заходів, спрямованих на зменшення рівня корупції в Україні та формування бази для подальших антикорупційних реформ.

Заслухавши та обговоривши вищезазначену інформацію, вирішено:

5.1. Інформацію щодо аналізу ефективності застосування норм Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реалізації державної антикорупційної політики», визначення проблемних питань, які виникають під час його виконання, розробки пропозицій законодавчого, фінансового, контрольного і організаційного характеру щодо їх вирішення, взяти до відома.

Шосте питання

Розгляд інформації щодо заходів, спрямованих на виявлення фактів кіберзлочинності та запобігання легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом від здійснення кіберзлочинів, в тому числі обговорення пропозицій щодо внесення змін до профільного законодавства України щодо посилення контролю з боку держави за операціями, що здійснюються з використанням сучасних електронних технологій та мережі Інтернет.

Доповідач: представник МВС (старший оперуповноважений в особливо важливих справах майор міліції – Задорожний Андрій Анатолійович), представник Держфінмоніторингу (відділ протидії фінансуванню тероризму Департаменту фінансових розслідувань – Бобко Лариса Юріївна).

Доповідачі повідомили, що протягом 9 місяців 2014 року до Держфінмоніторингу надійшла інформація від суб'єктів первинного фінансового моніторингу про 325 спроб відмивання доходів на загальну суму 57,06 млн. грн., отриманих внаслідок несанкціонованого списання коштів з рахунків клієнтів банку.

Держфінмоніторингом у 12 випадках заблоковано на банківських рахунках клієнтів - 6,11 млн. гривень.

До правоохоронних органів протягом 9 місяців 2014 року направлено 80 узагальнених матеріалів, які пов'язані із злочинами у сфері кіберзлочинності.

Відповідно до інформації, яка надійшла від правоохоронних органів України, за узагальненими матеріалами, пов'язаними із злочинами у сфері кіберзлочинності, прийнято такі процесуальні рішення:

- розпочато кримінальне провадження – за 8 узагальненими матеріалами;
- приєднано до раніше розпочатого кримінального провадження (досудового розслідування) – 13;
- закінчено досудове розслідування, зокрема закрито кримінальне провадження – 2.

Заслухавши та обговоривши вищезазначену інформацію, вирішено:

6.1. Міністерству внутрішніх справ, Службі безпеки України, Держфінмоніторингу продовжувати вживати ефективних заходів, спрямованих на виявлення фактів кіберзлочинності та запобігання легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом.

Сьоме питання

Аналіз причин і умов, що сприяють виведенню коштів з України в офшорні зони, підготовка пропозицій законодавчого, фінансового, контрольного і організаційного характеру, зокрема з використанням механізмів міжнародної співпраці щодо стримування цих процесів.

Доповідач: представник ДФС (заступник директора Департаменту боротьби з відмиванням доходів, одержаних злочинним шляхом – Маліченко Ольга Ахгалієвна).

Маліченко О.А. повідомила, що необхідною умовою стримування виведення валютних коштів з України може бути внесення змін до розпорядження Кабінету Міністрів України від 23.02.2014 №143-р «Про перелік офшорних зон» та приведення його у відповідність до чинного законодавства з урахуванням постанови Кабінету Міністрів України від 25.12.2013 №1042-р «Про затвердження переліку держав (територій), у яких ставки податку на прибуток (корпоративний податок) на 5 і більше відсоткових пунктів нижчі, ніж в Україні».

Заслухавши та обговоривши вищезазначену інформацію, вирішено:

7.1. Рекомендувати ДФС та іншим правоохоронним органам забезпечувати з метою протидії відмиванню доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму у зовнішньоекономічній діяльності, запобігання незаконному перерахуванню коштів за кордон, що здійснюється суб'єктами господарювання через офшорні зони, у тому числі з використанням «компаній-оболонок», проведення перевірок наявності реєстрації та діяльності іноземних контрагентів шляхом обміну інформацією з компетентними органами іноземних держав, використання міжнародних баз даних.

Восьме питання

Розгляд узагальненої інформації щодо стану виконання Стратегії розвитку системи запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму на період до 2015 року, схваленої розпорядженням КМ України від 09.03.2011 № 190.

Доповідач: представник Держфінмоніторингу (заступник директора Департаменту взаємодії та координації системи фінансового моніторингу – Копистко Оксана Олегівна).

Копистко О.О. повідомила про стан виконання Стратегії боротьби з відмиванням доходів та фінансуванням тероризму, на період до 2015 року.

Зокрема, основна робота державних органів щодо виконання стратегії полягала у:

забезпеченні утвердження Україною статусу надійного партнера з питань

фінансового моніторингу;

запобігання виникненню передумов для відмивання злочинних доходів;

удосконаленню законодавства, мінімізації ризиків, та діяльності правоохоронних органів і державних регуляторів.

При цьому особливу увагу сконцентовано на міжнародній співпраці та взаємодії з громадськістю.

З метою виконання вимог стратегії вжито ряд організаційних, практичних та заходів міжвідомчого і міжнародного характеру.

Заслухавши та обговоривши вищезазначену інформацію, вирішено рекомендувати:

8.1. Зацікавленим державним органам у термін до 1 серпня 2015 року надати до Держфінмоніторингу узагальнену інформацію щодо виконання Стратегії розвитку системи запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму на період до 2015 року.

8.2. Зацікавленим державним органам у термін до 1 березня 2015 року надати до Держфінмоніторингу пропозиції щодо підготовки проекту Стратегії розвитку системи запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення на період до 2020 року.

Дев'яте питання

Розгляд інформації щодо стану удосконалення Методики проведення національної оцінки ризиків за результатами опрацювання рекомендацій FATF та вивчення міжнародного досвіду.

Доповідач: представник Держфінмоніторингу (заступник директора Департаменту взаємодії та координації системи фінансового моніторингу – Копистко Оксана Олегівна).

Копистко О.О. повідомила, що на виконання Плану заходів на 2014 рік Держфінмоніторингом протягом року було проведено роботу по вивченню міжнародного досвіду щодо проведення Національної оцінки ризиків легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансування тероризму, а саме:

Керівництво FATF по національній оцінці ризиків;

Методики проведення національної оцінки ризиків міжнародного валютного фонду та Світового банку;

Рекомендації ОБСЄ по національним оцінкам ризику.

Крім того, вивчався досвід країн, які успішно реалізували проведення національної оцінки ризиків. Це такі країни як Польща, Сербія, Литва.

Також, до роботи по удосконаленню Методики проведення національної

оцінки ризиків були залучені міжнародні експерти, які розробили рекомендації по проведенню Національної оцінки ризиків безпосередньо для України.

В кінці листопада в приміщенні Держфінмоніторингу планується проведення міжнародного семінару на тему «Впровадження національної оцінки ризиків відмивання коштів та фінансування тероризму як елементу державної політики детінізації економіки України», на якому буде презентовано розроблену з урахуванням міжнародного досвіду Методику проведення національної оцінки ризиків в Україні.

На даний семінар буде запрошено представників державних органів та інших організацій, які планується залучити до проведення Національної оцінки ризиків.

Також, Копистко О.О. зазначила, що нова редакція Базового Закону має окремий розділ, який стосується проведення Національної оцінки ризиків.

Даний розділ передбачає, що порядок збору, обробки, аналізу інформації для проведення Національної оцінки ризиків, та порядок оприлюднення її результатів встановлюється Кабінетом Міністрів України та Національним банком України.

На даний час Держфінмоніторинг завершує роботу над проектом постанови Кабінету Міністрів України та Національного банку України, яка врегулює вказані питання.

Даний проект постанови визначає:

учасників Національної оцінки ризиків;

основних користувачів Національної оцінки ризиків;

порядок обміну інформацією в рамках проведення Національної оцінки ризиків;

порядок оприлюднення результатів Національної оцінки ризиків.

Звернула увагу на деякі важливі моменти, які містить проект акту, це:

по-перше те, що обмін інформацією повинен здійснюватись з дотриманням вимог щодо захисту інформації, рівень якого повинен відповідати ступеню обмеження доступу до неї. Доступ до неї третіх сторін здійснюється у випадках передбачених законодавством. Сторона, яка отримала інформацію, несе відповідальність за доступ до неї, її збереження та захист згідно з законодавством.

по-друге, результати національної оцінки ризиків будуть визначатися у Звіті про проведення Національної оцінки ризиків, який у повному об'ємі є документом з обмеженим доступом.

Інформація по результатам національної оцінки ризиків буде доводитись до користувачів відповідно до їх компетенції.

Заслухавши та обговоривши вищезазначену інформацію, вирішено:

9.1. Рекомендувати зацікавленим держаним органам у термін до

14.11.2014 року надати до Держфінмоніторингу пропозиції до проекту акта Уряду щодо порядку проведення Національної оцінки ризиків.

Десяте питання

Розгляд узагальненої інформації щодо заходів, спрямованих на виявлення фактів та припинення діяльності конвертаційних центрів та підприємств з ознаками фіктивності, задіяних у легалізації (відмиванні) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванні тероризму.

Доповідач: представник ДФС (заступник директора Департаменту боротьби з відмиванням доходів, одержаних злочинним шляхом – Маліченко Ольга Ахгалієвна), представник Держфінмоніторингу (начальник управління фінансових розслідувань у сфері грошового обігу, зовнішньоекономічної діяльності та операцій з цінними паперами – Білик Аліна Миколаївна), представник НКЦПФР (директор Департаменту з питань контрольно-правової роботи – Мисюра Олег Петрович).

Представник ДФС Маліченко О.А. повідомила, що станом на 01.10.2014 оперативними підрозділами ДФС ліквідовано 42 «конвертаційних центра», до складу яких входило 493 транзитно-конвертаційних підприємства (обсяг проконвертованих коштів - 10,2 млрд. грн., незаконно сформовано податкового кредиту з ПДВ на суму 1,7 млрд. грн.). Додатково виявлено 556 «фіктивних» суб'єктів підприємницької діяльності (незаконно сформовано податкового кредиту з ПДВ на суму 1,3 млрд. грн.).

За результатами відпрацювання підприємств реального сектору економіки – користувачів послуг ліквідованих «конвертаційних центрів» та виявлених «фіктивних» суб'єктів підприємницької діяльності до бюджету стягнуто 413,3 млн. грн.

Крім того, за вказаний період часу за матеріалами оперативних підрозділів ДФС до ЄРДР внесено 83 кримінальних правопорушення за ознаками складу злочину, передбаченого ст. 209 КК України. По кримінальним провадженням виявлено легалізованих доходів у сумі 1,3 млрд. грн., за рахунок вжитих заходів відшкодовано збитків у сумі 12,6 млн. грн. З метою забезпечення відшкодування збитків по кримінальним провадженням накладено арешт на ТМЦ, майно, кошти у сумі 248,2 млн. грн.

Представник Держфінмоніторингу Білик А.М. повідомила, що протягом 2014 року Держфінмоніторинг продовжував вживати заходи, спрямовані на виявлення діяльності «конвертаційних центрів» та підприємств з ознаками «фіктивності», оскільки діяльність «конвертаційних центрів» допомагає обслуговувати та жити тіньову економіку держави.

За 9 місяців 2014 року Держфінмоніторингом до правоохоронних органів передано 75 узагальнених та 15 додаткових узагальнених матеріалів з ознаками діяльності «конвертаційних центрів».

Загальна сума операцій по вищезазначених матеріалах у яких містилась підозра у легалізації коштів, отриманих злочинним шляхом, становила 94,45 млрд. грн.

Загальний обсяг проведених фінансових операцій із зняття готівкових коштів, у вказаних матеріалах пов'язаних з легалізацією злочинних доходів, склав 93,96 млрд. грн.

Готівка знімалась на наступні цілі:

- закупівля сільськогосподарської продукції – 19,10 млрд. грн.;
- фінансова допомога/позика – 18,95 млрд. грн.;
- закупівля товару/оплата послуг – 1,16 млрд. грн.;
- інші цілі (в т.ч. без визначення цілі) – 54,75 млрд. грн.

Представник НКЦПФР Мисюра О.П. поінформував присутніх, що з метою реалізації своїх повноважень, приведення у відповідність з Податковим кодексом України власних нормативно-правових актів, НКЦПФР прийнято рішення «Про затвердження Положення про встановлення ознак фіктивності емітентів цінних паперів та включення таких емітентів до переліку (списку) емітентів, що мають ознаки фіктивності» № 1360 від 14.10.2014 (далі - Положення).

Метою Положення є встановлення:

ознак фіктивності емітента та його цінних паперів;

порядку прийняття рішення про визначення емітента таким, що має ознаки фіктивності;

порядку включення (виключення) емітента до переліку (списку) емітентів, що мають ознаки фіктивності;

процедури зупинення (відновлення) обігу цінних паперів емітента, якого визнано таким, що має ознаки фіктивності.

У результаті прийняття Положення буде впроваджено механізм визнання емітента таким, що має ознаки фіктивності; з метою запобігання обігу цінних паперів, що мають ознаки фіктивності, запроваджена процедура зупинення НКЦПФР обігу таких цінних паперів; з метою захисту прав інвесторів в цінні папери буде впроваджено механізм визнання емітента таким, що має ознаки фіктивності; з метою запобігання обігу цінних паперів, що мають ознаки фіктивності, запроваджена процедура зупинення НКЦПФР обігу таких цінних паперів.

На цей час, вказане Положення листом 14.10.2014 № 12/03/19147/НК направлено на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.

Крім цього, згідно наказу Голови НКЦПФР «Щодо обліку та оприлюднення інформації наявної в НКЦПФР стосовно емітентів, про які є відомості щодо відсутності за місцем державної реєстрації» від 27.08.2012р. №711 ведеться та оприлюднюється перелік емітентів цінних паперів, які

відсутні за місцезнаходженням. В зазначеному переліку, зокрема, зазначається інформація про виключення товариств з державного реєстру, зупинення обігу цінних паперів та скасування реєстрації випуску акцій таких товариств, акти про відсутність за місцезнаходженням тощо. Станом на 01.10.2014р. зазначений перелік містить інформацію про 2940 (дві тисячі дев'ятсот сорок) емітентів цінних паперів, які мають ознаки фіктивності.

Заслухавши та обговоривши вищезазначену інформацію, вирішено рекомендувати:

10.1. ДФС, МВС, СБУ, НКЦФПР та Держфінмоніторингу продовжувати здійснювати заходи, спрямовані на виявлення та припинення протиправної діяльності «конвертаційних центрів» та підприємств з ознаками фіктивності, задіяних у легалізації (відмиванні) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванні тероризму, а також заходів з припинення їх діяльності.

Одинадцяте питання

Підсумки розгляду узагальнених (додаткових) матеріалів Держфінмоніторингу, переданих до правоохоронних (розвідувальних) органів. Визначення проблемних питань, що виникають під час їх розгляду, розробка пропозицій законодавчого і організаційного характеру та удосконалення механізмів міжвідомчої взаємодії.

Доповідач: представник МВС (старший оперуповноважений в особливо важливих справах майор міліції – Задорожний Андрій Анатолійович), представник Держфінмоніторингу (заступник начальника відділу взаємодії з правоохоронними органами Департаменту фінансових розслідувань Круть Олександр Васильович).

Доповідачами з вказаного поінформовано, що протягом 9 місяців 2014 року підготовлено та подано правоохоронним органам 365 узагальнених (за 9 місяців 2013 року – 407) та 230 додаткових узагальнених матеріалів (2013 – 165).

З підготовлених 365 узагальнених та 230 додаткових узагальнених матеріалів направлено до органів:

прокуратури (ГПУ) – 74 узагальнені матеріали (2013 – 11) та 148 додаткових узагальнених матеріалів (2013 – 9);

податкових та митних (ДФС) – 78 узагальнених матеріалів (2013 – 133) та 29 додаткових узагальнених матеріалів (2013 – 51);

внутрішніх справ (МВС) – 130 узагальнених матеріалів (2013 – 249) та 40 додаткових узагальнених матеріалів (2013 – 99);

служби безпеки (СБУ) – 83 узагальнені матеріали (2013 – 14) та 13 додаткових узагальнених матеріалів (2013 – 6);

до розвідувальних органів узагальнені матеріали та додаткові узагальнені матеріали не направлялись.

Сума підозрілих фінансових операцій, що міститься в узагальнених матеріалах та додаткових узагальнених матеріалах, переданих до правоохоронних органів у звітному періоді, становить 233,7 млрд. грн. (2013 – 84,4 млрд. грн.), з них :

– сума фінансових операцій, яка може бути пов'язана з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму складає 218,18 млрд. грн. у тому числі:

ГПУ – 137,94 млрд. грн.;

ДФС – 44,92 млрд. грн.;

МВС – 31,33 млрд. грн.;

СБУ – 3,99 млрд. грн.

– сума фінансових операцій, яка могла бути пов'язана із вчиненням діяння визначеного КК України, що не стосується легалізації (відмивання) доходів одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму складає 15,48 млрд. грн. у тому числі:

ГПУ – 11,11 млрд. грн.;

ДФС – 0,21 млрд. грн.;

МВС – 1,5 млрд. грн.;

СБУ – 2,66 млрд. грн.

Заслухавши та обговоривши вищезазначену інформацію, вирішено рекомендувати:

11.1. Держфінмоніторингу, МВС, СБУ та ДФС продовжувати вживати заходів для виявлення фактів приховування чи маскуванню незаконного походження доходів, визначення джерел їх походження, місцезнаходження і переміщення, напрямів використання (зокрема, для провадження підприємницької, інвестиційної, іншої господарської та благодійної діяльності, здійснення розрахункових і кредитних операцій), а також пошуку, арешту та конфіскації таких доходів правоохоронними органами.

11.2. МВС, ДФС та СБУ додатково довести до структурних та територіальних підрозділів вимоги вказаних нормативних документів та роз'яснити необхідність неухильного дотримання встановленого порядку надання Держфінмоніторингу інформації (додаткової інформації) про стан розгляду узагальнених матеріалів, хід досудового розслідування та/або відповідні копії процесуальних документів.

11.3. Рекомендувати Держфінмоніторингу залучати представників Генеральної прокуратури України до роботи Комісії з розгляду узагальнених матеріалів.

Дванадцяте питання

Аналіз ефективності застосування норм Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо трансфертного ціноутворення», визначення проблемних питань, які виникають під час його виконання, розробка пропозицій законодавчого, фінансового, контрольного і організаційного характеру щодо їх вирішення.

Доповідач: представник ДФС (заступник директора Департаменту боротьби з відмиванням доходів, одержаних злочинним шляхом – Маліченко Ольга Ахгалієвна).

Маліченко О.А. повідомила, що запровадження механізмів трансфертного ціноутворення (далі - ТЦ) – це загальносвітовий досвід, який Україна з 01.09.2013 імплементувала в національну практику.

За висновками експертів - ТЦ досить складний для запровадження як для платників податків так й для податкових адміністрацій механізм контролю за звичайними цінами. В багатьох країнах повноцінна імплементція ТЦ відбувалась від 3 до 7 років.

Враховуючі набрання чинності норм ТЦ з 01.09.2013 значна кількість платників податків виявилась не готова своєчасно відзвітуватись про контрольовані операції до 01.05.2014, тому термін подання звітів було подовжено до 01.10.2014.

Станом на 01.10.2014 до ДФС надійшло 2500 звітів про контрольовані операції. Наразі триває опрацювання цих звітів з метою визначення найбільш ризикових контрольованих операцій, по яким платникам податків буде направлено запит на подання документації.

В документації платники повинні надати обґрунтування методу визначення ціни операції відповідно до норм трансферного ціноутворення та навести розрахунок ринкового діапазону цін або рентабельності, який підтверджує відповідність ціни операції рівню звичайних цін.

ДФС вже направлено 17 запитів платникам податків з різних галузей економіки (агропромисловий сектор, металургійна, хімічна промисловість тощо) щодо надання документації по експортним та імпортним контрольованим операціям.

Після опрацювання та аналізу поданої платниками податків документації буде прийматись рішення щодо проведення перевірок контрольованих операцій.

На даний час фінансовими показниками запровадження трансферного законодавства є проведення платниками самостійних коригувань податкових зобов'язань з метою ТЦ. За податковий період 2013 року 33 платника податків збільшили власні доходи на суму більш 55 млн. грн. та зменшили витрати на суму 7,5 млн. грн.

Наразі триває процес вдосконалення трансфертного ціноутворення.

Фахівцями Світового банку та Міжнародного валютного фонду, під час роботи технічних місій в Україні у серпні-вересні цього року, надано ряд зауважень та пропозицій щодо вдосконалення норм законодавства України в сфері ТЦ з метою приведення його до положень ОЕСР. Експертами робочої групи з питань вдосконалення трансферного ціноутворення при Міністерстві фінансів України розроблено пропозиції щодо змін до Податкового кодексу у сфері трансферного ціноутворення, якими враховано більшість рекомендацій Світового банку та МВФ. Законопроект на даний час доопрацьовується спеціалістами Мінфіну.

Заслухавши та обговоривши вищезазначену інформацію, вирішено:

12.1. Інформацію щодо аналізу ефективності застосування норм Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо трансфертного ціноутворення», визначення проблемних питань, які виникають під час його виконання, розробки пропозицій законодавчого, фінансового, контрольного і організаційного характеру щодо їх вирішення, взяти до відома.

Тринадцяте питання

Затвердження Плану роботи Ради з питань дослідження методів та тенденцій у відмиванні доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванні тероризму на 2015 рік.

Доповідач: перший заступник Голови Держфінмоніторингу – Ковальчук Андрій Трохимович.

Заслухавши та обговоривши вищезазначену інформацію, вирішено:

13.1. Схвалити План роботи Ради з питань дослідження методів та тенденцій у відмиванні доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванні тероризму на 2015 рік.

Голова Ради

І.Б. Черкаський

Секретар Ради

О.О. Копистко

Список присутніх на засіданні Ради з питань дослідження методів та тенденцій у відмиванні доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванні тероризму 26 травня 2014 року

Представники:

1. Держфінмоніторингу України
2. Адміністрації Президента України
3. Секретаріату Кабінету Міністрів України
4. Апарату Ради національної безпеки і оборони України
5. Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку
6. Національного банку України
7. Міністерства фінансів України
8. Міністерства закордонних справ України
9. Державної фіскальної служби України
10. Міністерства економічного розвитку і торгівлі України
11. Головного управління по боротьбі з організованою злочинністю МВС України
12. Служби зовнішньої розвідки України
13. Служби безпеки України
14. Адміністрації Державної прикордонної служби України
15. Державної фінансової інспекції України
16. Державної казначейської служби України
17. Ліги страхових організацій України
18. Асоціації українських банків
19. Національного депозитарію України
20. Міністерства юстиції України